

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Poslušajte radio Ljubljana

KI ODDAJA ZA
ZAMEJSKE SLOVENCEVSAKO NEDELJO
OB POL DVANAJSTI URI

LETNIK V

DUNAJ, V SREDO, 8. XI. 1950

STEV. 84 (346)

TITO: Hočemo sodelovanje
brez političnih pogojev

Kakor smo poročali v zadnji številki našega lista, je govoril na III. Kongresu Antifašistične fronte žena Jugoslavije v Zagrebu tudi maršal Tito; danes prinašamo izvečke iz njegovega govora.

Najprej je maršal Tito pohvalil plodono delo AFŽ v najtežjih povojnih časih, kakor tudi v času velike osvobodilne borbe in dejal: V imenu vlade vam moram izraziti hvaležnost za to, kako so se izkazale žene Jugoslavije v času, ko je prišel na nas nov udarec od tistih, od katerih smo ga najmanj mogli pričakovati, od Sovjetske zveze in Informbiroja. Zahvaljujem se vam v imenu Centralnega komiteja in v imenu vlade, ker ste bile zares eden najmočnejših stebrov za varovanje enotnosti naših narodov pri tem novem napadu na našo socialistično državo, na našo enotnost. Omeniti moram tudi poznejše odločno zadržanje naših žena na mednarodnih forumih, pred mednarodnimi organizacijami žena, kjer ste dostojno branile čast naše socialistične domovine in trdno stale na stališču, na katerem stoji naša Partija, na katerem je ogromna večina ljudstva naše države.

Nato je govoril o nalogah ženske organizacije in o vlogi žene v socialistični izgradnji. Posebno je poudaril važnost vzgojnega dela pri otrokih. Prva naloga žene-matere je, je dejal Tito, pravilna vzgoja svojih otrok in pomagati jim moramo, da bodo svoje otroke čim pravilneje vzgojile, da bodo danes ali jutri dostojni državljani naše socialistične domovine.

Posebno obširno je razpravljal maršal Tito o gospodarskem vprašanju in v prvi vrsti poudaril položaj, ki ga je povzročila letošnja suša, in da morala vlada izdati uredbo o strogem varčevanju. Prav v tem času, je poudaril, ko nam je prišla suša nenadoma kot močan udarec, hočemo radikalno izvesti take ukrepe, da bi se naši državljani brez razlike, od najvišjih položajev pa do najnižjih, toliko disciplinirali, da bi mogli razumeti, da so del splošne skupnosti in da nimajo pravice, da bi se na račun drugega okoriščali z dobrinami naše socialistične države. Tukaj je omenil zlonamerna podtikavanja sovražnikov Jugoslavije, ki pravijo, da je jugoslovanska vlada uvedla varčevanje na povelje Amerike, in dejal: Če nam očitajo, da delamo to in to, kar ni resnica, potem jim moramo reči, naj pomelejo najprej pred svojim pragom, potem pa naj govorijo o nas. Mi smo sposobni in smo dovolj zavedni, da bomo brez njihovega ukazovanja popravili napake, ki se pojavljajo in ki se bodo verjetno še pojavljale.

V zvezi s tem je maršal Tito tudi navedel, kako nesebično je Jugoslavija pomagala svojim sosedom, ko so bile v stiski, in poudaril: To smo delali vedno z največjo iskrenostjo, ker smo menili, da nobena žrtev naših narodov ni prevelika, če hočemo poravnati stara nasprotja in ne samo z besedami, temveč z dejanji

dokazati, da smo za bratstvo in da želimo najlepši odnos z njimi. — Glede propagande, da se je jugoslovanska vlada prodala Ameriki, je Tito dejal: Enim in drugim povem s tega mesta, da se molijo, če mislijo, da bodo kar koli dosegli pri nas s to svojo propagando. V vprašanju so milijoni žrtv, velikanske gmočne in človeške žrtve, ki so bile dane za tako Jugoslavijo, kot je danes. Potemtakem naj se nihče ne nadeja, da bo Jugoslavija drugačna. Ne, še lepše se bo razvijala v tem smislu in postala bo prava, resnična socialistična država. Tako Jugoslavijo želimo in ustvarili jo bomo.

Govoreč o pomoči iz inozemstva, za katero je zaprosila jugoslovanska vlada, je maršal Tito dejal: Do danes smo z našim zadržanjem, našimi dejanji in besedami jasno in glasno sporočili vsemu svetu, da hočemo biti prijatelji, da hočemo mirno sodelovanje, da hočemo gospodarsko

sodelovanje brez vsakih političnih in drugih pogojev. Samo tako lahko sodelujemo in tega se zunaj zavedajo. Zato je danes sodelovanje med Jugoslavijo in tistimi ustvarjalnimi silami, ki hočejo obvarovati mir, mogoče, pa tudi mali in veliki so za to, da se Jugoslaviji pomaga. Mi ne bomo zahtevali in ne moremo zahtevati pomoči tam, kjer vemo, da je ne bomo dobili, ampak tam, kjer vemo, da jo lahko dobimo. Kdo ima pravico očitati nam, da nimamo moralne pravice zahtevati pomoč, če se nam daje brez pogojev? Kdo ima pravico zahtevati, naj strda naše ljudstvo, naj umira od gladi ljudstvo, ki je dalo take nadčloveške žrtve za splošno osvobodilno vojno Združenih narodov in ki po vojni s takšnim požrtvovanjem in samoodpovedjo gradi svojo boljšo in srečnejšo bodočnost.

Potem ko je Tito nakazal težkoče in napake, ki se delajo v notranjem

Severnokorejske čete hočejo
osvoboditi Pjenjang

Severnokorejske čete, ki so zadnji teden začele protiofenzivo v severozapadni Koreji, skušajo z dveh strani prodreti do glavnega mesta Koreje Pjenjang. Hkrati so začeli večje borbe tudi partizanski oddelki v okolici prestolnice, kakor tudi po vsej Južni Koreji. Okoli 80.000 partizanov se bori proti južnokorejski policiji, ki šteje približno 54.000 mož.

Iz ameriških vojaških krogov poročajo, da se nahajata na korejskem ozemlju dve kitajski diviziji, ki varujeta velike hidrocentrale v severni Koreji.

Zverinstva južnokorejskih oblasti

„Timesov“ dopisnik na Koreji piše o zverinstvih južnokorejskih oblasti, odkar so sile Združenih narodov zasedle Seul. Po njegovem mnenju je edina razlika med oblastmi Južne in Severne Koreje v tem, da moške in ženske, obtožene, da so komunisti, sedaj zapirajo in ubijajo pod zastavo Združenih narodov. Sredstva, ki jih uporabljajo južnokorejske oblasti za obrambo domače verzije „demokracije“, so prav tako grozna, kakor so bila zverinstva severnih Korejcev.

Policijska postaja v vasi Beopiong, ki je oddaljena nekaj kilometrov od Seula, je strahovit primer, ki potrjuje to trditev. Na postaji je šest celic, od katerih je vsaka široka poldrug meter in dolga 5 metrov. V teh celicah je zaprtih 270 mož in žena in 7 otrok. Zaslišujejo jih med pretepanjem z bambusovimi palicami in puškinimi kopiti. Dva pripornika, ki sta zanikala, da sta pripadnika Komunistične partije, sta se onesvestila pod udarci. Južnokorejski policaj je izjavil, da bo takoj nadaljeval z „zasliševanjem“, čim se bo onesveščeni prebudili.

Takšni prizori, nadaljuje dopisnik „Timesa“, se ponavljajo sedaj po vsej Koreji. Član anketne komisije OZN je zaradi tega izjavil, da so poročila o represalijah južnokorejskih oblasti prav tako številna, kakor poročila o zverinstvih severnokorejskih čet.

Trygve Lie kljub nasprotovanju SZ
ponovno izvoljen

Vprašanje Španije pred OZN

Kakor smo poročali v eni izmed zadnjih števil, vprašanja izvolitve novega generalnega sekretarja OZN niso mogli rešiti, ker se je SZ odločno zoperstavljal ponovni izvolitvi Trygve Lie-a. Dne 4. t. m. pa je Glavna skupščina kljub temu nasprotovanju izglasovala podaljšanje mandata Trygve Lie-u za tri leta. Za njega je glasovalo 46 zastopnikov, proti njemu 5, 7 pa se jih je vzdržalo glasovanja. Po glasovanju je izjavil sovjetski zunanji minister Višinski, da Sovjetska zveza tega sklepa ne bo priznala.

Glavna skupščina Organizacije združenih narodov je zadnje dni razpravljala o vprašanju Španije in sklenila razveljavljanje svoječasne resolucije, ki je državam-članicam prepovedala imeti svoje diplomatske zastopnike v Španiji. Za ta sklep je glasovalo 38 držav, proti njemu 10, glasovanja pa se je vzdržalo 12 zastopnikov. Poleg tega je odobrila tudi priporočilo političnega odbora, ki je predlagal, da bi Španiji omogočili udeležbo v posebnih odborih OZN.

Zveza bivših partizanov je položila
vence na grobove padlih partizanov

Slovensko ljudstvo na Koroškem žuva in neguje grobove svojih padlih partizanov. Hvaležne roke skrbijo, da so vedno lepo urejeni in zasejani z zelenjem in cvetjem. Zdaj ob dnevu mrtvih pa je Zveza bivših partizanov polagala vence na njihove gomile. Na dan Vseh svetih so delegacije Zveze položile vence s trakovi v narodnih barvah z napisom „Zveza bivših partizanov Slovenske Koroške“ na grobovih v Velikovecu, Železni Kapli, Borovljah, Selah, Št. Lenartu pri sedmih studencih, Medgorjah, Št. Jakobu v Rožu, Kotmari vesi in na vseh pokopališčih, kjer so pokopani partizani.

gospodarstvu, je obširno govoril tudi o izzivih na jugoslovanskih mejah, o propagandi in vojni psihozi ter o raznih metodah zastraževanja, ki pa pri jugoslovanskih narodih niso mogle povzročiti zmede. Omenil je tudi, da so v ta namen ožigosali razni nasprotniki današnje Jugoslavije najprej vlado, potem pa vso državo za fašistično in dejal: Seveda, potrebovali so pogoje in moralno opravičilo za primer napada na našo državo. Kdo ni proti fašizmu? Vsak človek je proti, kajti tako krava je zgodovina, toliko je svežih sledov fašizma, da je res vse, kar ljubi mir na svetu, kar je miroljubno in resnicoljubno, proti fašizmu in ga sovraži. Toda ne more se reči, da bi ga kdo bolj sovražil kot mi, ker smo ga mi najbolj občutili na svoji koži.

Nadalje je govoril tudi o tem, kako so delali na tem, da bi bila Jugoslavija zrela za razbitje bodisi od znotraj ali od zunaj, kako so pošiljali pozive na vstajo in sabotažne akcije ter v zvezi s tem poudaril: Vsak tisti, ki bi nasedel njihovi propagandi, bo zrušil samega sebe, pa naj bi bil kdor koli. Vseeno je, kdo bi bil to, od najvišjega voditelja do najnižjega in do navadnega državljanca. Vseeno je, ko pa bi prišel v roke socialistične pravice, bo odgovarjal, ker mi ne dovolimo razbijanja naše države, mi ne dovolimo in ne bomo dovolili, da bi razbijali našo državo, našo enotnost in uničili našo neodvisnost.

Ko je govoril o obmejnih izzivih je Tito dejal: Ko bo vse to preseglo meje, takrat bomo našli tisto mirno pot, po kateri mora iti tisti, ki hoče, da se kaka stvar reši, in bomo celo pred Združenimi narodi našli te stvari, ker nimamo pravice dovoliti, da vsak dan padajo naši borci. Ti pa padajo, večkrat tudi ubiti in ranjeni, to je mala vojna. To so izzivanja, ki nosijo s seboj človeške žrtve. Tega ne bomo dovolili in morali se bomo obrniti tja, kamor je potrebno.

Glede klevet, da hoče Jugoslavija napasti njene sosede, je Tito poudaril, da je to očitna laž. Dejajla: Naša dolžnost je, da razkrinkavamo te laži, te tako velikanske laži, da bi jih, kakor pravi naše ljudstvo, z roko grabili. S tega mesta hočem sporočiti, da so tudi bolgarski narod in vsi ti mali narodi, ki so okoli nas, lahko prepričani, da če tudi ne bi imeli nobene opore od SZ ali od koga drugega, jugoslovanski narodi nikoli ne bodo dvignili roko na njihovo svobodo in neodvisnost.

Kongres SPÖ v Gradcu

Pretekli teden je bil v Gradcu kongres SPOe, ki so se ga poleg avstrijskih socialistov udeležili tudi zastopniki iz Belgije, Nemčije, Anglije, Finske, Francije, Norveške, Švedske in Švice.

Na kongresu so najprej razpravljali o dosedanjem delu stranke in je predvsem ta del kongresa nazorno pokazal paktiranje med SPOe in OeVP, ki je bilo vedno le v škodo širokim ljudskim množicam. Posamezni referenti so priznali, da je socialistično vodstvo pogosto popustilo napram zahtevam OeVP-jevskih voditeljev in tako izdalo interese delavstva.

O nalogah avstrijskih socialistov na gospodarskem področju je govoril minister za promet in poddržavljen obrate inž. Waldbrunner, ki je zahteval nadzorstvo nad surovinami, nad izvozom in uvozom ter zakonite ukrepe proti navajanju cen. Govoril je tudi o pogodbah o cenah in mezdah ter dejal, da so bile te pogodbe v prvi vrsti potrebne za delovne ljudi. S tem, da je pohvalil socialistično vodstvo, ki je „z ogorčenimi razpravljanci z gospodarskimi

nasprotniki“ izbojevalo te pogodbe, je minister Waldbrunner priznal, v koliki meri je sedanje vodstvo SPOe soodgovorno za vse posledice, ki so jih imele in jih imajo pogodbe o cenah in mezdah.

Notranji minister Helmer je govoril o varovanju demokracije in demokracijskih svoboščin ter ostro napadel tiste delavce, ki so ob 4. pogodbi o mezdah in cenah pričeli s stavkanjem. Napovedal je, da bo vlada vsak podoben poizkus odbila s

silo, kar je posebno značilno za takšno imenovano „socialistično“ vodstvo.

Predsednik stranke vicekancler Schärff pa je govoril o odnosih Avstrije do drugih držav in predvsem obsodil dejstvo, da Avstrija še vedno nima državne pogodbe ter se v državi še vedno nahajajo štiri zasedbene sile. Dr. Schärff je poudaril, da je prej ko slej najvišji cilj avstrijske politike državna pogodba in odlegitev zasedbenih sil.

Resnica o Jugoslaviji

Pod tem geslom je bila v Londonu konferenca, ki jo je organiziralo društvo britansko-jugoslovanskega prijateljstva. Konference se je udeležilo nad sto delegatov vodilnih britanskih delavskih sindikatov, organizacij laburistične stranke, laburistične mladine in združenih organizacij iz Londona in okolice.

Na konferenci so govorili britanski javni delavci, predstavniki britanskih sindikatov in mladinci, ki so letos delali na mladinskih delovnih akcijah v Jugoslaviji.

Konferenci je predsedovala poslanka laburistične stranke gospa Ganley.

Častni predsednik organizacije britansko-jugoslovanskega prijateljstva je navzoče delegate pozval, naj v vrstah delavskih sindikatov, v laburistični stranki in v združenem gibanju založijo vse svoje sile za širjenje resnice o Jugoslaviji ter za prijateljstvo med britanskim narodom in jugoslovanskimi narodi. Dejal je, da dolgujejo jugoslovanskim narodom velik prijateljski dolg. Jugoslavija je bila tista država na Balkanu, ki je nudila izreden odpor nacizmu in fašizmu ter na ta način znatno olajšala zmago zaveznikov. Velikanskega pomena za vse človeštvo in za stvar miru na svetu je, je končal Bunbury, da Jugoslavlani uspejo v svojih naporih za zgraditev socializma.

Sindikalni delavec George Aitken je govoril o svojih vtisih z obiska v

Jugoslaviji in dejal, da so bili britanski sindikalni delavci, ki so obiskali Jugoslavijo, presenečeni nad tamošnjimi razmerami, predvsem pa je napravilo na nje vtis zaupanje jugoslovanskih narodov v bodočnost države. Posebno je podčrtal skrb za delavce, ki je vidna zlasti v tem, da upravljajo sindikati nad sto okrevališč za delavce, da dobivajo bolni delavci mnogo dalje redno plačo kot v Britaniji in da imajo noseče žene posebne ugodnosti. Ker je industrija v Jugoslaviji poddržavljena in njeno upravljanje poverjeno delavcem, imajo delavci vodilno vlogo pri določitvi načinov za zboljšanje proizvodnje in usposabljanje novih delavcev.

Vplivni britanski javni delavec Conny Zilliacus je istotako podal svoje vtise o potovanju v Jugoslavijo.

Jack Dipple, ki je kot član britanske mladinske brigade sodeloval pri graditvi študentskega mesta v Zagrebu, je dejal, da ga je mladinska organizacija Jugoslavije zelo navdušila, ter izrazil upanje, da bo tudi laburistična stranka nekoč ustanovila tako organizacijo.

Na konferenci je govorila tudi znana britanska združna delavka gospa Ridellon in gospa Ridoalgh Mabel, ki je podčrtala predvsem vlogo in pomen kmetijskih združenj v Jugoslaviji.

Konferenca je soglasno sprejela resolucijo s pozdravi delavskemu razredu Jugoslavije, ki se bori za neodvisnost in socializem, in izraža svoje občudovanje nad njihovo borbo za obvarovanje nacionalne neodvisnosti in zgraditev socializma, ter da je konferenca v soglasju z mišljenjem predsednika laburistične partije prepričana, da so velike možnosti za doseg aktivnega sodelovanja med narodi Jugoslavije in Britanije, in da morajo britanski sindikati in kooperativna gibanja navezati tesne in prijateljske stike z delavskimi sindikati in združenji Jugoslavije.

Ob zaključku je rekla gospa Ganley, da je stvar Jugoslavije velikanskega pomena za stvar miru in napredka na svetu.

teh „vzornih“ demokratičnih razmer v Avstriji že značilna samo ugotovitev, da v onem delu Koroške, ki je naseljen pretežno po življu, čigar materinski jezik je slovenski, **ni niti ene same slovenske ljudske ali srednje šole.**

Predvsem zanimive so te številke za naš koroške Slovence, ko avstrijske oblasti kljub številnim zahtevam še vedno niso uvidele potrebe po ustanovitvi slovenskih srednjih in strokovnih šol, da o ljudskih šolah sploh ne govorimo. Čas bi bil, da bi tudi odgovorni avstrijski krogi spoznali, da je velikanska razlika med enakopravnostjo v besedah, ki jo uživamo koroški Slovenci, in enakopravnostjo v dejanjih, ki jo jugoslovanska ljudska oblast nudi narodnim manjšinam.

Umrli je največji sodobni britanski pisatelj G. B. Shaw

Dne 2. t. m. je v starosti 94 let umrl v majhnem mestecu Ayot pokrajine St. Lawrence največji sodobni britanski pisatelj G. B. Shaw. Z njim je zgubil kulturni svet enega največjih filozofov naše dobe.

Shaw je v teku svojega dolgega življenja napisal številne komedije, romane in eseje. Njegove najznamenitejše dramske stvaritve, kakor „Sveta Ivana“, „Pigmalion“, „Candida“, „Major Barbara“, „Androklusij in lev“ ter njegovo največje dramsko delo „Človek in nadčlovek“, uprizarjajo gledališča vsega sveta spet in spet.

Rojen je bil na Irskem, kjer se je svobodoljubno ljudstvo stoletja borilo proti Angležem, in tudi Shaw je nadaljeval to borbo, kajti njegova dela so polna posmehovanja in roganja Angležem. S svojim delom je preobrazil nizkotno narodnostno prepirljivost v vzvišeno borbo zatiranja proti zatiralcem; v njegovih stvaritvah se izraža ena sama obsodba krivičnega socialnega reda, vse njegovo delo je ostra kritika takih imenovanih civilizacij, za katero se skrivajo zatiranje, izkoriščanje in hinavstvo.

S Shawom je legel v grob eden največjih kritikov, ki se je s svojo satiro vse življenje boril za resnico in pravico.

Lep pridelek bombaža v Hercegovini in Makedoniji

Letošnja suša, ki je mnogim pridelkom hudo škodovala, pridelku bombaža ni mogla do živiga. Nasprotno, v mnogih republikah Jugoslavije doslej še niso imeli tako lepega pridelka bombaža kakor letos. V Hercegovini teče zdaj že peto leto, odkar so prvič posejali bombaž, ki je letos odlično obrodil. Tako so združniki v zadrugi „Proletar“ iz Graba v ljubuškem okraju pridelali po 300 kg bombaža na dobrih 9 arov zemlje. To je rekorden donos za hercegovska polja, ki so ga dosegli tudi s tem, da so skrbno izbrali za bombaž primerno zemljo. Še boljši pridelek bombaža je imela delovna zadruga „Vardar“ v Marvincih v Makedoniji, kjer so na 50 ha skrbno obdelane zemlje pridelali celo po 440 kg na ha.

V slovenskih šolah v Trstu je naraslo število učencev

Čeprav so tržaške oblasti na delu, da bi z različnimi ukrepi onemogočile delo slovenskih šol, je število učencev v slovenskih šolah v letošnjem šolskem letu naraslo v primeri s preteklim letom za štirideset odstotkov.

Zaradi naraščanja števila učencev na slovenskih šolah je postalo vprašanje šolskih prostorov še težavnejše. Štiri slovenske srednje šole v Trstu se nahajajo v majhnem, nezdravem poslopju, dočim morajo ravnateljstva vseh štirih šol izhajati z eno samo sobo. Tržaške oblasti niso odobrile niti ene lire kredita za izgradnjo slovenskih šol, dočim so izdale samo za popravilo italijanskega liceja „Dante“ 35 milijonov lir.

Tržaška občina je samo v tem letu zgradila oziroma renovirala 54 šolskih prostorov, a slovenski učenci niso dobili niti enega od teh prostorov.

V Vzhodni Nemčiji kršijo osnovna načela svobode informacij

Vzhodnonemška vlada je prepovedala razširjanje kakršnih koli vesti ali biltena jugoslovanske telegrafске agencije „Tanjug“ v sovjetski zasedbeni coni.

Prepoved čitanja in razširjanja Tanjugovih vesti in biltena pomeni grobo kršitev osnovnih načel o svobodi tiska in informacij. Hkrati dokazuje, da na ozemlju Vzhodne Nemčije dosledno posnemajo metode in ukrepe, ki jih uporabljajo v Sovjetski zvezi glede poslušanja ali čitanja ter razširjanja inozemskih oddaj in biltenov. Oblasti v sovjetski zasedbeni coni Nemčije so prepovedale obiskovalcem iz Zapadne Nemčije sleherni dostop v pet okrajev iz področja Helmstedta. Na tem področju so velika ležišča urana, kjer dela več desetstisoč delavcev, med njimi mnogo političnih obsojencev.

Nad 1400 šol za pripadnike narodnih manjšin

Statistika o manjšinskem šolstvu v Jugoslaviji govori dovolj jasno, kako širokogrudno pozornost posveča nova socialistična Jugoslavija vzgoji narodnih manjšin v njihovem lastnem jeziku.

V zadnjih letih je ljudska oblast v Jugoslaviji odprla nad 1400 ljudskih in srednjih šol za pripadnike narodnih manjšin, katere bo v letošnjem šolskem letu obiskovalo 200.000 otrok različnih narodnih manjšin.

Stara Jugoslavija je imela skupno samo 237 šol za otroke narodnih manjšin, ki jih je obiskovalo okoli 42.000 otrok. Vse te šole pa so bile samo v večjih krajih ter so bili okrogi iz oddaljenih vasi prisiljeni obiskovati srbske šole. Nekatere narodne manjšine pa sploh niso imele svojih lastnih šol — tako na primer bulgarska, špitarska in turška manjšina. Poleg tega so bile obstoječe šole narodnih manjšin v velikem delu samo ljudske šole.

Po osvoboditvi se je to stanje popolnoma spremenilo in je bila otrokom narodnih manjšin zagotovljena popolna šolska izobrazba v materinem jeziku. Pred vojno je imela čkoslovaška narodna manjšina samo eno srednjo šolo, danes pa obiskuje okoli 2000 študentov 11 srednjih šol. Madžari so imeli prej 2 srednji šoli, danes jih imajo že 46.

In tudi romunska manjšina ima danes dvakrat toliko šol kot jih je imela pred osvoboditvijo. Medtem ko rusinska, šiptarska in turška manjšina prej sploh niso imele lastnih srednjih šol, ima danes rusinska manjšina 3 srednje šole, na 42 srednjih šolah poučujejo danes v šiparskem jeziku, na dveh pa je učni jezik turščina. Skupno ima šiparska manjšina 780 ljudskih in srednjih šol, ki jih obiskuje nad 150.000 otrok, Madžari pa imajo 250 ljudskih in srednjih šol z okoli 40.000 učenci. Za italijansko narodno manjšino pa so odprli 13 srednjih šol.

Prav tako se je znatno povzelo tudi število učiteljskih za narodne manjšine. Medtem ko je bilo pred vojno samo eno učiteljske za madžarsko manjšino, imajo danes vsa narodne manjšine — razen turške in rusinske — eno ali celo dvoje učiteljskih.

Tako je v novi Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. A kako je pri nas v Avstriji, ki se pred svetovno javnostjo vedno rada ponaša s svojo „najboljšo“ demokracijo. Do sedaj javnost še ni videla nobenega uradnega pregleda o manjšinskih šolah, čeprav Avstrija ne more trditi, da v svojih državnih mejah nima narodnih manjšin. Vsekakor je za ilustracijo

Po naši zemlji

Blato. — Občinski odbor v občini Blato je na svoji zadnji seji sklenil naslednje:

Županu, ki je prejemal dozdej 120 šilingov mesečne odškodnine za trud in izgubo časa pri svojih županskih poslih, so plačo zvižali na 260 šilingov, kakor predvideva tudi zakon. Občinskim odbornikom pa bodo kot odškodnino za udeležbo na sejah izplačali vsakokrat po 10 šilingov.

Za učitelja na Komlnu je občina nabavila omaro, posteljo, mizo in štiri stole. Ta inventar bo ostal občinska lastnina.

Sklenili so, da bodo napravili v občini Blato dvojezične vaške napise. Izvedbo tega, sicer samoumevnega sklepa, bo pretežna večina občanov z zadovoljstvom pozdravila.

Od lesnih trgovcev, ki vozijo po občinskih poteh težke tovore, bo zahtevala občina za vsak prevozen kub. meter lesa 2 šilinga kot prispevek za popravilo poti. V ta namen bo občina izbrala po vseh vaseh ljudi, ki bodo nadzorovali prevoz lesa. Sestavili bodo seznam občinskih in vaških poti ter bo za vzdrževanje občinskih poti skrbela občina, za vaške pa dotične vasi.

Po nalogu deželne vlade so izvedli revizijo blagajne in ugotovili, da je v redu.

Pri Božjem grobu so popravili šolsko poslopje, potreben pa bi bil še vodovod, a ni v bližini tako močnih studencev, dočim bi napeljava vodovoda stala ogromno denarja. Pač pa je dovolila občina 800 šilingov za prepotrebno popravo stopnic od ceste do šolskega poslopja.

Važenberk. — Dne 31. oktobra t. l. smo položili Jurija Kumerja na pokopališču v št. Petru na Vašinjah k zadnjemu počitku. Rajni je dosegel starost 84 let. Pred prvo svetovno vojno je bil dolga leta najemnik mlinov v Važenberku in je imel tudi stiskalnico za olje. Pozneje je najel nekaj važenberškega zemljišča ter se ukvarjal s kmetijstvom. Ta zemljišče je potem kupil, nato pa pro-

dal in kupil pri št. Petru na Vašinjah po domače Dularjevo kmetijo, kamor se je letos v spomladi s svojo družino preselil. Le pol leta je mogel kmetovati na svojem novem gospodarstvu, ker mu je smrt ustavila njegovo delavno življenje.

Pokojni Jurij je bil značajan človek. Delaven je bil in skrbel je za svojo družino, bil pa je tudi zvest član slovenske narodne družine na Koroškem ter se je zavedal svojih dolžnosti do naroda. V cerkev je zahajal v sosedne Želinje, kjer je še pridiga in molitev v slovenskem jeziku.

Naj počiva v miru, preostalim pa naše sožalje!

Zgornje Libuče. Dne 21. oktobra zvečer je zadonela slovenska pesem tam zgoraj čisto pod našo sivo Peco, v skrajnem koncu Zgornjih Libuč. Peli so jo pevci pliberškega okoliškega zbora svojemu dolgoletnemu mojstru Franceju Linhardu. Francej se je po dolgih fantovskih letih odločil, da se bo odpovedal fantovstvu in bo sklenil s svojo izvoljenko, Marico Grilec, zvezo za življenje.

Francej more kljub prisrčnosti in veselosti, ki mu je prirojena, zaznamovati v svoji življenjski zgodovini dokaj bridkih let. Leta 1941, v dobi nacistične tiranije, je moral nastopiti težko pot skozi marsikatero celico celovške ječe preko Dunaja v berlinski Moabit in od tam v Karlovu pri Gradcu. V Karlovu je po krivici mu naloženo kažen obsedel, to-

da niso ga spustili domov, temveč vklepili so ga in zavlekli v KZ-taborišče Dachau. A tudi v tem bednem stanju v Dachau-u, bos, razcapan in sestradan, je takoj v prvih dneh s svojimi sotrpini med 15. in 17. blokom prepeval slovenske pesmi. Mnogi naših koroških sotrpinov se ga radi in dobro spominjajo.

Od tam ga je nacizem tiral dalje v KZ Flossenbürg na Češkem, kjer je dočkal osvobodjenje. Ob koncu pa si je moral ogledati še klavnico gestapovskega režima Mauthausen, od koder se je končno vrnil domov.

Toda, že ko se je nahajal v celovških zaporih, mu je bila zelo bridka, a vendar v uteho misel na nvesto, ker je vedel, da ga spremlja z vsem svojim čutenjem. Pogosto je prišla pod njegovo zamreženo okno in mu s svojo prisotnostjo, čeprav v razdalji, lajšala samotne dolge dneve.

Na poslovnem večeru od fantovstva je Franceju tovariš sopevec v svojem govoru, ko mu je čestital v imenu vseh pevcev, položil na srce, naj ne pozabi svojega trpljenja za narod, iz katerega izhaja, naj mu ohrani zvestobo tudi v bodoče. Nikdar naj ob družinski sreči ne pozabi svojih dolžnosti izven družine in naj ohrani zvestobo slovenski pesmi in svojim pevcem.

Dva dni pozneje sta postala Francej in Marica mož in žena.

Novoporočencema čestitamo in kličemo: Na mnoga leta in obilo sreče!

V gostoljubnih Mokrijah

„Dober dan, prijatelj Culehinar! Potrebujete kosca?“ pozdravim že starejšega gospodarja, izredno razgibanega kmetovalca iz Mokrij, ki je ravno vrhu klanca kosil strniščno deteljo. „Borna je, borna. Vsled suše je čisto zaostala (detelja namreč) in vrhu tega hočejo miši vse razriti.“ potoži kosec.

In v resnici. V svojem življenju še nisem videl tako po miši razdrle

njive kot tu. Tudi ena od „dobrot“ letošnjega leta. Saj pravijo, da ena nesreča navadno ne pride sama.

„Pa pridete na današnji gospodarski sestanek zvečer?“ previdno nadaljujem. „Ne bom, imam „le-mo“ (ohromelost svinj)!“ In vse moje prigovarjanje nič ni izdalo. Vzglede čut odgovornosti napram svojim sosedom ni dopuščal naprednemu gospodarju, da bi se

vsedel med prijatelje, sosede in da bi mogoče „prenesel“ bolezen. — Zelo, zelo mi je bilo žal.

Vse hiti s spravljanjem zadnje repice, ruvanjem pese in obiranjem sadja. „Vsi sveti“ so že lukaj in z njimi hladnejše in vlažnejše vreme.

Tovariš Šturm, pri katerem imamo napovedano predavanje, je že čakal in ravnokar prelistaval seznam povabljenih, ko sem dospel v vas. Ko mi prvi požirek močnega jabolčnika razveže jezik, se pozanimam za člane družine, za prijazno, šturmovo mamico, za marljivo, zalohčerkko, katero hočejo letos na vsak način še enkrat imeti v gospodinjstvo šolo, in za brihtna fanta, ki gospodarita v hlevu in na polju kot dva odrasla.

Polagoma začnejo prihajati povabljeni gospodarji. Prvi med njimi, Hojnik, stari živinorejski izvedenec z originalno, najlepšo živino daleč naokoli, potem izseljeni Brelihovi in po vrsti vsi sosedi in nekaj gospodarjev še iz sosedne vasi, iz Pudaba.

Naravnost užitek je meniti se z Mokrijanci, ki tako budno sledijo vsem vprašanjem vsakdanjega domačega in javnega življenja.

Navdaja jih skrb za napravo vodovoda, kajti velika strnjena vas trpi stalno, posebno pa letos, (usahnili so vsi studenci!) pomanjkanje vode za ljudi (in živino; zanimajo jih cene apna, kajti kakor soglasno vsi ugotavljajo, manjka tamošnji zemlji apna povsod in se posamezniki odločijo za trošnje tega in tudi za trošnje tomaževe žindre ter kalijske soli že takoj zdaj v jeseni. Vsi se zavedajo, da nam je četrti sporazum o mezdah in cenah in s prvim oktobrom določeno posamešno povišanje cen še bolj značilno pred očilo nestalnosti avstrijskega gospodarstva in nestalnosti valute. Bogve, kake cene bodo že spomladi. Zelo jih tudi boli, da kmečko gospodarska zadruga v Dobrli vesi ne more zavzeti onega položaja v našem gospodarstvu, ki bi bil za naš gospodarski in narodni razmah tako zelo obsežnega dobrovoljskega okraja potreben.

Sto in sto vprašanj je še, ki pretresajo mokrijansko domače gospodarstvo in skoraj polnoč je že, ko gremo narazen. Vsak na svoj dom, jaz pa „pod streho“ gostoljubne hiše pri Šturmu.

Vernik.

VLADIMIR NAZOR:

VODA

(7. nadaljevanje)

V množici je nastala zmešnjava. Našel se je človek, ki je dejal: — Mir, ljudje božji! Ni velika, toda cisterna je globoka v njej. Večja ladja bi pa prišla kasneje.

Ladja je že pristala. Kapitan, nizek, plečat človek trdega rdečega obraza, je stal na svojem visokem mostiču in dajal mornarjem kratka povelja.

Ko se je ladja z bočno stranjo čisto približala obrežju, so ženske pobrale posodo in hotele na ladjo.

— Nazaj! — je zagrmel kapitan.

— Tako se pa ne bomo! Res, da ne!

— Vode! Pri priči!... Kmalu bo noč. Tako in tako smo vas dolgo čakali.

Mornarji so stezka odpodili od ladje vse ljudstvo. Od začetka so se smejali, ker so pa ženske vedno hujše naskakovale, so jih tudi oni začeli grobo odrivati. Kapitan je bil še bolj rdeč, ko je vpil: — Nazaj! — Na lepem je potegnil za vrvico. Rezek žvižg nas je skoraj oglušil.

Množica se je umaknila na obrežje.

Kapitan se je naslonil na ograjo mostiča in spregovoril: trudil se je, da bi ostal čim mirnejši:

— Ljudje! Tako ne gre. S strojem črpamo vodo iz cisterne; skozi cev bo tekla. Ste razumeli? — — — Ne zajemam je s posodo iz kadi, kakor je navada na bracerah, če vam pripeljejo vode. Samo skozi cev!

— No, prav. Položili bomo posode tik k obrežju. Vi boste pa nalivali.

— Tako! Tako!

— Ha! Ha! Kaj še! Črpalka bo črpala vodo, nekdo bo pa s cevjo hodil od keblice do keblice, prav kakor hodi človek od trte do trte ko žvepla vinograd, da bi ga ne napadla peronospora. Ha! Ha! Modrijani pa ste!... Pamet v glavo, ljudje! Nimamo časa, da bi se igrali. Kmalu bo noč, z morja pa se dvigajo oblaki; še nevihta bo lahko. Nam se mu-di.

— Vode! Vode! — je odgovarjala množica.

— Saj je vaša! Ali imate blizu prazen vodnjak?

— Ne! Ne! Takoj hočemo vode! In zopet je nekaj žensk skočilo na ladjo.

Mornarji so jih znova podili in odrivali. Množica pa je pritiskala vedno močnejše.

V drugo se je razlegel žvižg, bolj dolg in bolj rezek kakor prvi, toda zastoj.

— Vode! Vode!

— Mola la cima! (Odveži konopec) — je zagrmel kapitan. Nazaj, divjaki! Culukafri! Kanibali! Mola!

Vrvi so že sprostili. Ladja se je premaknila. Kmetje toliko, da so še utegnili poskakati na obrežje. Ladja se je še bolj oddaljila od obrežja in se znova ustavila sredi tesnega zaliva.

Velika in nagla jeza je popadla vse ljudi, vso množico, ki je bila žejna, lačna, izmučena od čakanja, še pijana od sonca. Vsi so se dvignili proti človeku z rdečim obrazom in ostrimi očmi na visokem ladijskem mostičku.

— Antikrist! Hudič! Ne voda ne ladja nista tvoji, ampak guvernerjevi, ki te je poslal. Daj vode žejnim revežem!

Prerok je stal tik obrežja s široko razprtimi očmi in dvignjenimi rokami. Najtežje klevete so mu ta čas letele iz ust in njegove besede so še bolj netile jezo množice. Svetnica je mahala z rokami, iztegovala svoj dolgi, suhi vrat, kazala ostre kosti pa deloma razgaljenih prsih in bruhala iz sebe visoke krike.

Kapitan je nekaj časa skoraj začuden poslušal in gledal. Na lepem je skomizgnil z rameni, potegnil pipico iz žepa, si jo naštel in se začel sprehajati po mostičku, toda na ljudi se sploh ni več ozrl.

To je kmete pomirilo.

Potem je stopil na rob obrežja moj oče, poklical kapitana in se začel z njim pogovarjati. Pogovarjala sta se italijanski. Vse je onemelo. Vsi so poslušali, čeprav niso razu-

meli. Ko sta pa končala, je nazadnje kapitan dejal po hrvaško:

Tako torej! Sicer odplujemo takoj v Milno, pa bomo tam izkreali vodo.

In oče je začel dopovedovati ljudem, kje je v ladji voda in kako se mora črpati. Kapitan ni kriv, če se voda ne more deliti tako, kakor bi hoteli kmetje. Ni druge rešitve, kakor da vodo po cevi izlijejo v prazen vodnjak na Glavi. Stvar bo takoj opravljena. Ladja bo odplula, na Glavi pa bodo takoj napojili živino in vsak bo dobil nekaj vode. Drugo vodo bodo pa razdelili jutri. Takole je najbolje, ker bo kapitan lahko hkrati iztožil vso vodo. Če bi jo pa delili na njihov način, ne bi niti polovico vode mogli iztočiti v posode, ki jih imajo, bili bi pa ob vso vodo, ker ladja ne more tukaj prenočiti.

— Prav! Prav! Na to niti mislili nismo.

— Vsa voda je za nas! Pa čeprav še malo počakamo.

Oče je rekel še nekaj besed kapitanu. Ladja se je zopet približala obrežju.

9

In kmalu sta ležali dve dolgi platneni cevi na poti, ki drži z obrežja skozi uličico pred našim stanovanjem od vodnjaka osamele hiše na Glavi. Ko dve kači sta bili in čakali sta na vodo, ki se bo pretakala skoznje.

(Dalje)

PRAVI PORAZ

NEMČIJE

V PRETEKLI VOJNI

Trgovinsko ministrstvo ZDA je po zapadnih časopisnih vesteh objavilo v 88 zvezkih nad 22.000 strani obširno delo, ki vsebuje nemške tehnične in znanstvene rezultate v zadnji svetovni vojni. Ta ogromna zbirka odkritij in tehničnih novosti zdaj ZDA omogoči „na znanstvenem področju zavzeti prvo mesto na svetu.“

Posebni ameriški urad za tehnične informacije (Office of Technical Service) je ob tej priliki navedel, da obsega zbirka nemška odkritja in izume iz področij biologije, kemije, matematike, medicine, fizike

in geologije. Direktor tega urada John C. Green pa je odkritosrčno dejal: „Že pred letom 1939 je bila nemška znanost najboljša na svetu. Objavljeni zvezki nudijo bistvene podrobnosti o uspehih nemških znanstvenikov med vojno in omogočajo ameriški znanosti, da na teh uspehih neposredno gradi.“

Objava rezultatov nemške znanosti pomeni v nekem smislu dejanski zaključek druge svetovne vojne in pravi, resnični in dokončni poraz Nemčije. Ne bo odveč, če gornjo vest osvetlimo in podpremo z nekaterimi podatki.

Nemčija je bila edini resni konkurent ZDA

Po modernih tehničnih napravah je bila Nemčija edini resni konkurent ZDA v kapitalističnem svetu, po tempu razvoja znanosti in tehnike pa jih je že prekažala. Bilo je torej jasno, da bi v doglednem času postala Nemčija prva industrijska država kapitalističnega sveta. Ameriški monopoli so bili neposredno ogroženi in to je odločilo v še večji meri kot l. 1917, da so ZDA stopile v vojno proti njej. Smoteli pa ni bil le izločitev nemškega konkurenta, temveč direktno prigrabljanje vse moderne nemške tehnike in znanosti ter se z njo neposredno

okoristiti. Po prvi svetovni vojni je versajska pogodba določala v posebnem poglavju, da ostanejo v zavezniških državah v veljavi vse zaplembe nemških patentov, ki so bile odrejene v času prve svetovne vojne. Toda Nemčija takrat ni bila okupirana in njene domače tehnične novosti so ostale v Nemčiji zaščitene. To je bil eden od razlogov, da se je nemška tehnika postavila tako lahko v kratkem času ponovno samostojno na noge, se modernizirala in iz Nemčije ustvarila tako zelo nevarno fašistično velesilo.

Borba za nemške tehnike in znanost

V drugi svetovni vojni in po njej so bili zavezniki temeljitejši. Vso povojno politiko glede Nemčije bi poleg drugega lahko imenovali politiko borbe za plen nemške tehnike in znanosti. Ko je SZ na konferencah štirih ministrov zahtevala zase reparacijo iz tekoče proizvodnje, je Molotov ponovno očital zapadnim zaveznikom, ki na njegove zahteve niso pristali, da so zlasti ZDA prejele ogromne reparacije v obliki zaplenjenih nemških patentov. Danes je jasno, da ob tako nasprotujočih si interesih ob takšnem izdatnem

plenu ni moglo priti do sporazuma glede Nemčije in eksploatiranje njenih tehničnih pridobitev se je na obeh straneh ob rastočem svetovnem antagonizmu med ZDA in SZ le še povečalo. Govorjenje o demokratizaciji vzhodne ali zapadne Nemčije je prazna propaganda in licemerstvo. Priznati pa je treba, da so bili Američani temeljiteje pripravljeni na organizacijo plenitve in so lahkega srca propagirali ustavitve reparacijskih plačil od Nemčije prizadetim državam, saj so sami odnesli ogromne vrednosti, ki vse reparacije za nekajkrat odtehtajo.

Zlat rudnik informacij

Še v času operacij so zavezniškim četam za petami sledili tehnični izvedenci v posebnih skupinah, tako imenovani „Investigations Teams“, ki so bili odlično informirani o vseh tehničnih napravah v Nemčiji. Za informacije je očitno poskrbel poseben oddelek ameriške tajne službe (Technical Intelligence Branch). Oboji so nemudoma poskrbeli, da so bili nemški proizvodni postopki, dragoceni, včasih edinstveni stroji, poslani v ZDA kot „vojni plen“. Ta je prišel v roke že omenjenemu uradu za tehnične informacije, kjer je na stotine specialistov in inženirjev podrobno proučevalo in sortiralo dobljeni material! Dela je bilo toliko, da ga urad ni zmogel in je bila zato ustanovljena neke vrste njegova podružnica v Höchstu ob Maini, kar v Nemčiji sami. Kakor je poročal list „Berliner Informationsbriefe“, je tudi tu zaposlenih na stotine strokovnjakov, ki zbirajo vse dragocene dokumente in jih nato fotografirane na mikrofilmu pošil-

ljajo v new-yorško centralo. Kot je poročala sovjetska revija „Novoje Vremja“ (žl. 7. februar 1949), je bilo poslanih do konca leta 1948 že nad 5 milijonov metrov mikrofilma iz Höchsta v Ameriko. Do tega časa (do konca 1948) je znašala po cenitvi samih Američanov vrednost tega vojnega plena, kot navaja „Berliner Informationsbriefe“, nad 5 milijard dolarjev. Toda ta vrednost se še v nedogled poveča, kakor hitro ameriška tehnika te iznajdbe izkoristi in prične na njih osnovi producirati. Taka perspektivna vrednost je neocenljiva, ogromna. Čista resnica je torej, kar je zapisala „Berliner Zeitung“ 7. novembra 1948, da predstavljajo nemški patenti po izjavi samih ameriških specialistov neizmerno vrednost za Ameriko in da so zato „zlat rudnik informacij, koristnih za vojaška raziskovanja in tudi za privatno industrijo.“

Znano je, da je pravica do upo-

rabe patentirane iznajdbe v obliki licence zelo draga in pogostokrat presega vrednost samega patentirane izdelka ali postopka. Vsa nemška znanost in tehnika pa je bila ameriškim monopolom dana dobesedno zastonj. Biro za tehnične informacije je bil od konca vojne dalje zasut z naročili. Patenti v vrednosti tudi stotisočev dolarjev so se dobavljali za smešno ceno od 6 do

17 dolarjev. Kljub temu je po podatkih „Berliner Informationsbriefe“ znašal čisti dobiček biroja v letu 1947 preko 100.000 dolarjev. Do sedanjih objave celokupne zbirke v 88 zvezkih so objavili ameriški (in tudi angleški) organi v obliki malih zvezkov nemške patente in jih nudili komurkoli za resnično bagatelne cene, ki ne presegajo cene navadnih brošur.

Okoristili so se le veliki monopoli

Lahko bi o tem nekdo pripomnil, da so na ta način lahko nemški patenti dostopni prav vsem. Toda to je samo formalno res, ne pa ekonomsko. Dejansko imajo možnost izkoriščanja le veliki monopoli, ki razpolagajo z gigantskimi proizvodnimi sredstvi, ki jih mala konkurenca ne more prizadeti in se ne razburjajo, čeprav bi lahko kako malo podjetje izkoristilo eno ali drugo drobno iznajdbo. Kaj bi bili malenkostni, ko gre za obvladavanje vsega sveta! V buržoazni družbi niti iznajditelj sam svoje patentirane iznajdbe ne more izkoristiti, če nima potrebnega kapitala. Zato so edini resni interesi za ta ogromni plen le veliki monopoli, ki se jim ni treba bati, da bi mogla objava in za slehernega formalna dostopnost nemških patentov njihove položaje kakor koli omajati ali prizadeti njihove koristi. Treba je pa imeti tudi na umu, da imajo veliki trusti in monopoli pri tem že svoje zaščitene patente in industrijske tajnosti, ki niso nikjer objavljene in ob katerih nemški postopki in patenti njihovo prednost še toliko bolj okrepijo.

Podobno kot ameriške okupacijske oblasti, so postopale tudi angleške, ki na svoj način enako izkoriščajo nemško tehniko, toda obseg in relativna zastarelost (v primeri z ameriško in nemško) angleške tehnike seveda onemogoča izkoriščanje v tako gigantskem obsegu, kot je dano ameriškim monopolom. Prednost imajo torej očitno Američani.

Nemška tehnika samo še podružnica ameriške

Oropana prednosti svoje tehnike, ko imajo zavezniki vpogled v katero koli njeno tovarno, je Nemčija na tleh brez moči. Marshallova pomoč Zapadni Nemčiji je komaj majhen odstotek liste vrednosti, ki je zajeta v onih 88 zvezkih, in vrhu tega je ta pomoč oblika, s katero je postal ameriški kapital neposredni večinski solastnik vse nemške industrije, ki sedaj ni drugega kot podružnica ameriške.

To je resnični, pravi poraz Nemčije.

Na področju tehnike vlada še „vojno stanje“

Uradni zastopniki ZDA, Anglije in Francije pogosto dajejo izjave, da ne nameravajo Nemčije uničiti, da skrbijo za njeno bodočnost, polni so besed o demokraciji, prepričani so mnoge reparacije itd. Toda v luči navedenih podatkov dobe vse te tirade docela drugo, toda resničnejšo sliko: kaj bi demontirali tovarne, če smo pa sedaj mi njihovi gospodarji in nam v Nemčiji več donajajo. Druge države, ki jih je nacizem pregazil, naj pa na ta način ne dobe za prizadeto škodo tovarn, ki bi ožile trg svetovnim monopolom. Značilno in povsem razumljivo je zato, da ni sledu v velikodušnosti, ko gre še za plen še nadaljnjega nemškega tehničnega ustvarjanja. Tu traja „vojno stanje“ z Nemčijo z nezmanjšano intenzivnostjo dalje. Tako je svet zaveznikov visoke komisije izdal 16. decembra 1949 zakon, ki določa: 1. Do 1. februarja 1950 mora predsednik nemškega patentnega urada ali od njega pooblaščen oseba predložiti zaveznikom izvlečke v 3 izvodih (za vsako okupacijsko silo po enega) glede vseh patentnih prijav, ki se nanašajo:

- a) na iznajdbe, ki so po svojem bistvu vojaškega značaja;
- b) na iznajdbe, ki se nanašajo na tehnična področja po posebnih spiskih, ki so jih vse tri zaveznike sile v nekem drugem zakonu v prilogi predložile;
- c) na iznajdbe, ki zadevajo preprovedano ali omejeno industrijo in ki jo v podrobnostih določi zaveznikiška visoka komisija.

Vsakomur je na prvi pogled jasno, da pod te tri kategorije spada lahko prav vsaka količina važna iznajdba.

Zakon določa nadalje, da mora nemški patentni urad do 5. februarja 1950 dalje prijavljati (prav tako v treh izvodih) vsakih 15 dni izvlečke patentnih prijav, vložene po 1. februarju 1950, ki se nanašajo na vse tri gornje kategorije.

2. Od 1. aprila 1950 dalje mora nemški patentni urad predložiti vsakih 15 dni liste:

- a) vseh patentov, ki so bili v po-

stopku pred starim Reichspatentamtom — 8. maja 1945 pa je bil pozneje postopek obnovljen in so bili patenti priznani — v kolikor se iznajdbe nanašajo na prejšnje tri kategorije;

- b) vseh prijav in že podeljenih patentov, ki jih je stari Reichspatentamt označil za tajne;

- c) vseh prijav iznajdb iz navedenih kategorij, čeprav so bile te prijave umaknjene (očitno v strahu, da bi Nemci ne uveljavili patenta in tako ohranili tehnično tajnost zase).

Ta določila ohranijo popoln nadzor nad nemškim tehničnim ustvarjanjem in tvorijo še nadalje zlati vir brezplačnih tehničnih informacij. Toda tudi to še ne zadostuje, ker zakon določa še 3., da imajo zavezniške oblasti pravico kontrolirati brez predhodnega obvestila vse prijave patentov zaradi ugotovitve, ali patentni urad korektno izpolnjuje obveznosti, ki mu jih ta zakon nalaga.

Končno nalaga zakon nemškemu patentnemu uradu in tudi zaveznikiškim oblastem dolžnost, da vse podatke varujejo kot tajne.

V dejanjih in ne v besedah se kaže resničnost

V svetu odločajo interesi in ti določajo tudi konkurentno politiko do Nemčije. Surova resničnost se kaže v teh odnosih, ne pa v slavnostnih deklaracijah in visoko donečih parolah. Potrebno pa je spoznati resnično sliko in pričujoči podatki nam v dalekosežnosti nemškega poraza v drugi svetovni vojni govore mnogo jasneje in povedo več kot številke mrtvih in ujetih ter površine zaselenih ozemelj.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Cerlovec, Gasometergasse 10, telefon 1824/4. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. Tiska Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.